

Nr 650.

Av herr **Christenson** i Malmö, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 214, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 214 föreslås dels att vissa handlande och handlexpediter skall befrias från bevillningsavgift för utövande av ambulerande affärsverksamhet i Sverige och dels att utländska artister och skådespelare skall erlägga en artistskatt, som föreslås höjd från nuvarande 10 till 20 procent.

Det föreliggande förslaget innebär sålunda att utländska, kommersiellt betonade sändebud helt befrias från beskattning, under det att konstutövare får vidkännas fördubblad skatt vid engagemang i vårt land. På grund av den höga progressiva skatteskala, som drabbar de svenska yrkesutövarna, är det ur rättvisesynpunkt riktigt att utländska artister får en proportionell skatt i likhet med de svenska, även om det i framtiden kan bli svårt att få framstående utländska artister och skådespelare till Sverige.

Beträffande slopande av de bevillningsavgifter, som erlägges av utländska resande köpmän, vilka i vårt land avslutar handel med utländska varor, måste detta förslag väcka betänkligheter ur många synpunkter. För rättigheten att idka dylik handel i Sverige skall utländsk undersåte för närvarande erlägga en avgift om 100 kronor för den första tidrymden av 30 dagar samt 50 kronor för varje i omedelbar anslutning härtill kommande tidrymd om 15 dagar. Den avgift, som utländska köpmän har att erlägga genom lösande av s. k. handelspass, är i första hand avsedd att i någon mån motsvara de skatter, som svenska köpmän erlägger till stat och kommun. Det har emellertid visat sig, att utlänningar ofta bereser vårt land i försäljningssyfte utan att uppfylla denna fordran i fråga om avgiftsskyldighet, vilket närmast beror på otillfredsställande kontroll från myndigheternas sida.

I propositionen redovisas den promemoria, som utredningsmannen, landskamrer G. V. E. Brandel, upprättade den 31 januari 1950 med betänkande och förslag i ämnet. Utredningen är synnerligen knapphändig. Utredningsmannen framhöll, att den sammanlagda bevillningsavgiften för »vissa handelsresande» under budgetåret 1938/39 inbragte endast 182 600 kronor. Under senaste kriget och efterkrigstiden, då affärsförhållandena var onormala, sjönk intäkten av dylika bevillningsavgifter starkt, av vilket utredningsmannen drar den slutsatsen, att den utländska affärsverksamheten i vårt land alltmera förlorat sin betydelse. Denna uppfattning är i hög grad

felaktig. I en skrivelse till Kungl Maj:t i slutet av år 1938 framhöll Sveriges grossistförbund, Svenska handelsagenters förening, Fullmäktige för svenska handelsresandeföreningar och Föreningen Sveriges aktiva handelsresande att utlänningar ofta bereser vårt land i försäljningssyfte utan att uppfylla de avgiftsskyldigheter, som åvilar dem, och att uttagandet av dessa avgifter sker på ett otillfredsställande sätt från myndigheternas sida. I skrivelsen kräves att polismyndigheterna skall utöva effektivare kontroll och att gällande straffbestämmelser beträffande uraktlåtenhet att lösa handelspass måtte avsevärt skärpas.

Frågan om ett generellt slopande av bevillningsavgifterna är dock så allvarlig att man, innan man vidtar detta steg, bör undersöka möjligheten av andra kontrollåtgärder eller införande av annan legitimation vid utövande av ambulerande handel i Sverige, då det gäller utlänningar. Det synes lämpligt, att dessa handelspass och bevillningsavgifter slopades etappvis och att man får till stånd en utförlig utredning om hur förhållandena i detta avseende är i andra länder. Frågan om bevillningsavgifternas slopande bör således behandlas i samband med den allmänna översynen av utlänningarnas näringsrättsliga ställning.

I propositionen framhålles att avgifter av förevarande typ inte tas ut i andra länder än de skandinaviska, vilket uppges vara ett av skälen till att avgiften skulle slopas i vårt land. Det fordras emellertid en utredning om hur svenska affärsmän behandlas i utlandet. Även om dylika bevillningsavgifter skulle vara slopade, är det många andra förhållanden — importförbud, valutasvårigheter och liknande statliga ingrepp — som gör det omöjligt för en svensk handelsresande att utöva motsvarande affärsverksamhet i utlandet som den utlänningarna kan ha möjlighet till i vårt land.

Frågan om en intimare affärskontakt med de nordiska länderna är synnerligen aktuell, och för handelsresande från de nordiska länderna torde de omnämnda bevillningsavgifterna utan hinder kunna slopas. Men det gäller då att samtidigt de övriga nordiska länderna vidtar liknande åtgärder. Ett lämpligt forum att verkställa utredning och rekommendationer synes vara det påtänkta nordiska rådet.

I remissvaren redovisar kommerskollegium yttranden från olika organisationer. Sveriges största handelsresandeorganisation har emellertid inte tillfrågats i ärendet. Att vissa organisationer inte har haft något att erinra mot förslaget grundar sig dels på den omständigheten, att de ansett mindre angeläget med föreskrifter om myndigheterna inte kan utöva en erforderlig kontroll, och dels hade organisationerna den uppfattningen att den ifrågavarande utredningen skulle omfatta hela problemkomplexet beträffande utländska medborgares näringsfrihet. Som motivering för bevillningsavgiftens slopande uppger utredningsmannen, att dylika avgifter över huvud

taget icke uttages i andra länder än de skandinaviska, men enligt vad motionären inhämtat är detta inte förhållandet. I Frankrike, Belgien och Luxemburg uttages dylik skatt. Holland fordrar registrering efter tre månaders vistelse.

Departementschefen anser att ett avskaffande av handelspassen skulle befrämja det internationella varuutbytet och ta bort onödiga hinder för mellanfolkelig handel. Motionären delar helt departementschefens principiella ståndpunkt under förutsättning att svenska handelsresande, som säljer på utlandet, tillförsäkras lika stor handelsfrihet inte endast när det gäller bevillningsavgifter utan även samma liberalisering av handeln som Sverige vidtagit.

Med stöd av ovanstående får jag sålunda hemställa,

att riksdagen, med anmälan att Kungl. Maj:ts proposition med förslag att avskaffa bevillningsavgiften för utländska köpmän, som idkar handel här i landet med utländska varor, inte kunnat av riksdagen oförändrad godtas, måtte för sin del begränsa Kungl. Maj:ts förslag till att endast omfatta resande köpmän tillhörande de nordiska länderna; samt

att beträffande avskaffande av bevillningsavgifter för utländska köpmän från andra länder än de nordiska riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte hemställa om förnyad utredning.

Stockholm den 28 april 1952.

Carl Christenson,
Malmö.